

EUs utvidelse østover – utfordringer for norsk næringsliv

Statssekretær Oluf Ulseth (H)
Nærings- og handelsdepartementet

Polyteknisk Forening 6. mai 2003

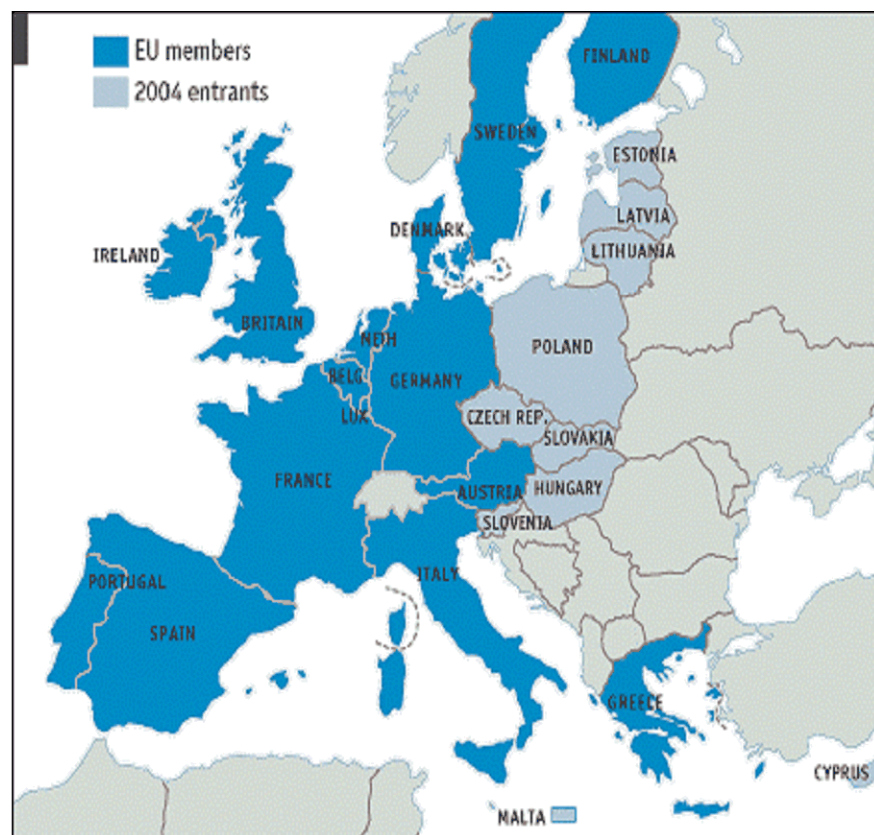

NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENTET

EU's utvidelse: Hva skjer?

- 10 nye EU-land 1. mai 2004
- EU fra 380 til 450 millioner personer
- EU's BNP vokser med 5%
- EØS-avtalen erstatter EFTAs frihandelsavtaler
- Det indre marked utvides
– fri bevegelse av varer, tjenester, kapital og arbeidskraft i EØS
- EFTA-fokus på fisk som bare delvis er omfattet av EØS-avtalen

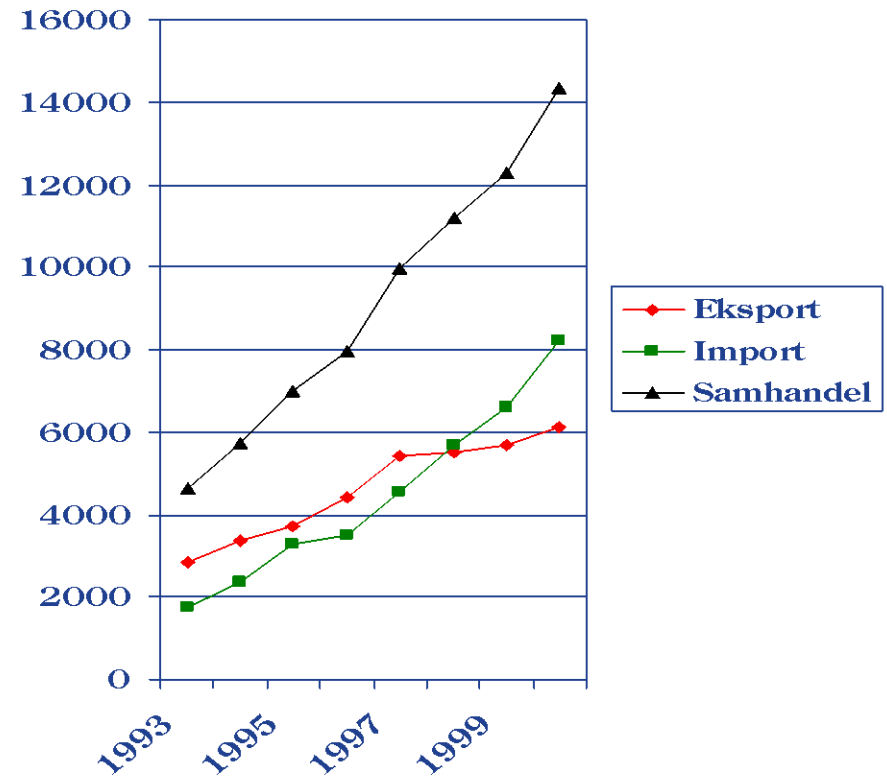

Hvorfor er søkerlandene viktige?

- Blant Norges raskest voksende eksportmarkeder
- Stabile demokratier
- Dynamiske markedsøkonomier
- Geografisk og kulturell nærhet
- Høyt utdannet og rimelig arbeidskraft

Handel med søkerlandene (Mill. NOK)

EU – ikke bare utvidelsen er viktig

- Euro som felles valuta
- Lisboa-strategien for økt vekst og verdiskaping i EU:
 - Videre liberalisering, inkl. på transportområdet
 - Satsing på transeuropeiske nettverk
 - Marco Polo-programmet

Norske utfordring på kort sikt: Rentedifferanse, kronekurs og høy lønnsvekst

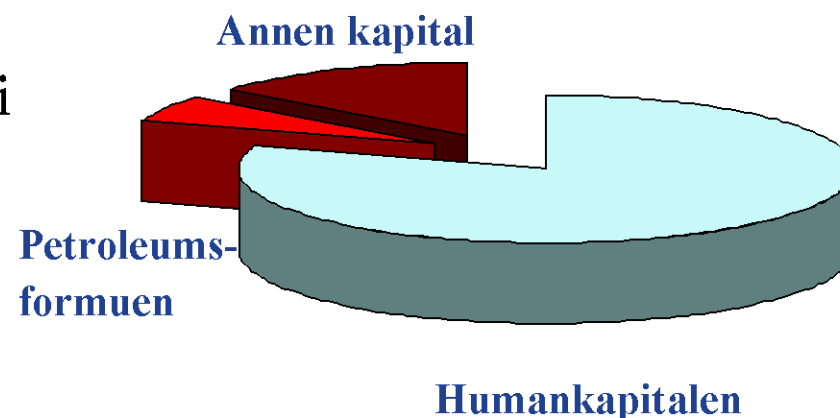
- Regjeringens viktigste bidrag til å styrke næringslivets konkurransevne er en ansvarlig økonomisk politikk
- Kraftig lønnsvekst sammenlignet med våre handelspartnere de siste fire årene
- Samarbeid med partene i arbeidslivet om et moderat lønnsoppgjør

Utfordring på lang sikt: Omstilling

- Nasjonalformuen domineres av arbeidsstyrkens kunnskap og kompetanse
- Verdiskapingen i norsk økonomi avhenger av omstillingsevnen
- Et fungerende marked kanalisere ressurser dit de kaster mest av seg
- Vi trenger tiltak som virker med markedet og ikke mot det

Tilgang på arbeidskraft

Status:

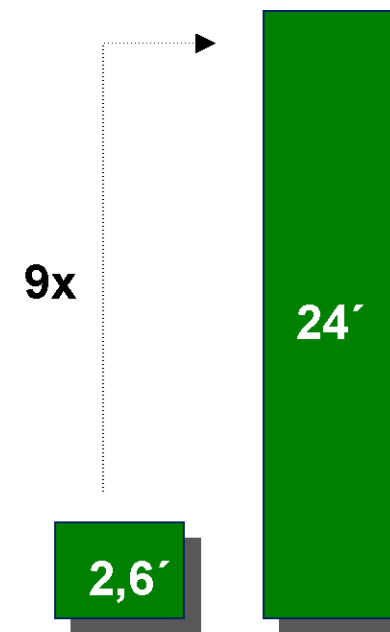
- Den økende ledigheten bekymrer
- Antall trygdede og sykefraværet øker
- Fortsatt knapphet i enkelte sektorer
- Begrensede arbeidskraftressurser framover

Regjeringens mål:

- Flere skal velge å arbeide
- Bedrifter skal ønske å ansette flere

Utvidelsen gir lettere tilgang til arbeidskraft fra tiltredelseslandene

Gjennomsnittlig månedslønn (NOK)

Tiltredelse- Norge
landene

Kilde: NHO

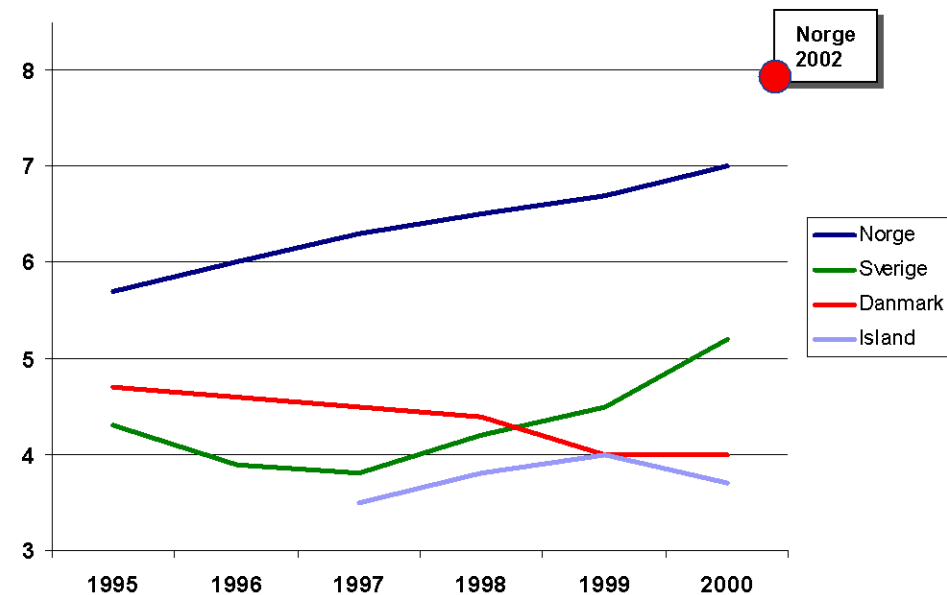
... der sykefraværet må ned

- Et betydelig antall trygdede
- Høyt og voksende sykefravær
- Regjeringen legger til rette for at flere velger å arbeide og til at bedrifter ønsker å ansette

Sykefravær i Norden

Prosent av ordinær arbeidstid

Kilde: NHO

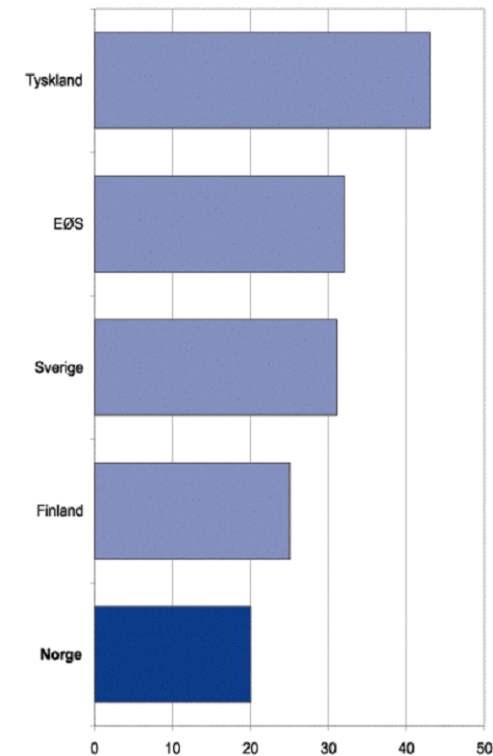
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENTET

Regjeringens innovasjonspolitik

- Innovasjon er en sentral drivkraft for verdiskaping
- Mindre innovasjon i Norge enn i våre naboland
- Regjeringen legger fram en handlingsplan innovasjonspolitik med fokus på:
 - ✓ Rammevilkår for næringslivet
 - ✓ Kunnskap og kompetanse
 - ✓ FoU og kommersialisering
 - ✓ Entreprenørskap og oppstart
 - ✓ Infrastruktur

Andel nye eller endrede produkter i forhold til omsetningen i industrien i EØS-land 1996 (Norge 1997). Prosent

Kunnskap bygger konkurranseevne

Regjeringen satser på næringsrettet forskning:

- Skattefradragssystemet for FoU-utgifter utvidet
- 9 % økning i bevilningene til næringsrettet forskning
- Forskningsfondet økte med 3 mrd. kroner
- Deltagelse i EUs 6. rammeprogram for forskning

Regjeringen foreslår endringer i virkemiddelapparatet – økt fokus på gründere og småbedrifter

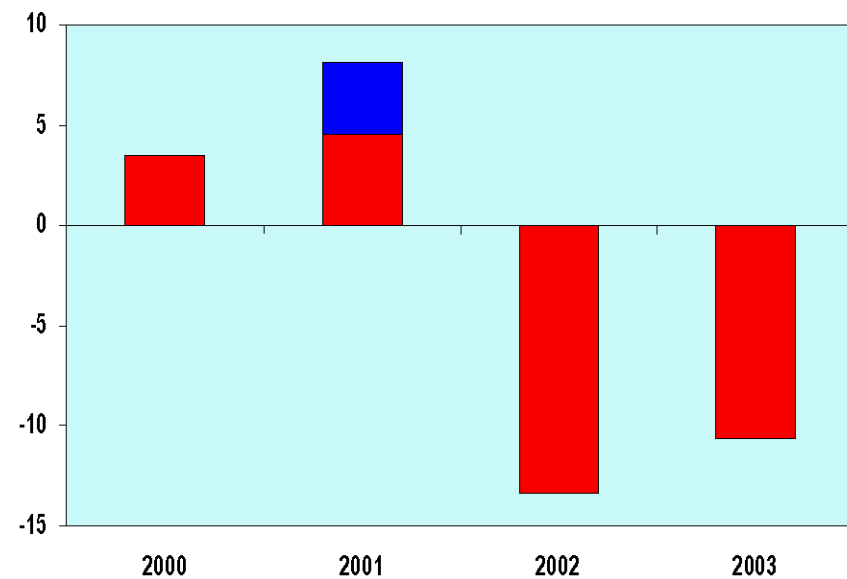
Lavere skatter og avgifter

- Vedtatte lettelser:
 - fjerning av investeringsavgiften
 - høyere avskrivningssatser
 - avvikling av flyseteavgiften
 - fjerning av utbytteskatten
- Størstedelen av til sammen 19,7 mrd. kroner i skatte- og avgiftslettelser i 2002 og 2003 er rettet mot næringslivet
- Skauge-utvalgets innstilling

Vedtatte påløpte skatteendringer

(mrd. kroner løpende)

■ Vedtatt med virkning f.o.m. budsjettåret ■ Vedtatt i budsjettet for 2001 med virkning f.o.m. 2000

Kilde: Finansdepartementet

Modernisering av offentlig sektor og forenkling for næringslivet

- Det statlige eierskapet er dominerende - særlig i tele, energi, finans og flytrafikk
- Krever et særlig fokus på konkurransepolitikk
- Mer igjen for pengene
- Konsekvensutredning for nye lover og regler
- Alle offentlige etater skal kunne motta rapportering fra næringslivet elektronisk innen 2004
- Prosjekt for etablering av samfunnsstruktur for elektronisk signatur

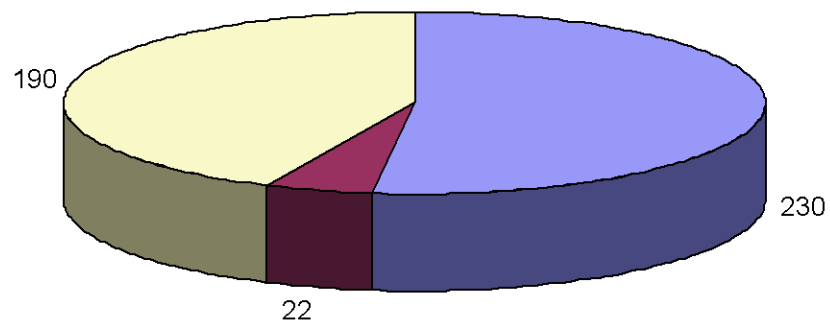
Et dominerende statlig eierskap

- FNH anslår det offentlige eierskapet i norsk næringsliv til over 40%
- Det offentlige eier over 40% av aksjeverdiene på Oslo Børs
- Staten eier langt mer næringsliv i Norge enn i utlandet

Børsnoterte aksjer i statlig eie

(mrd kr, 31.12.02)

■ Petroleumsfondet, aksjer ■ Folketrygdfondet, aksjer
■ Statens børsnoterte aksjer

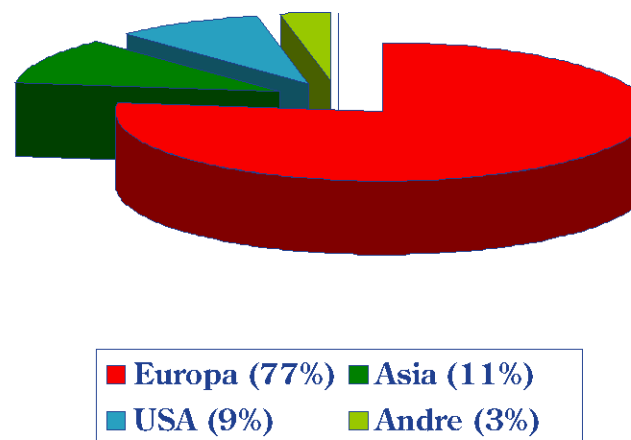

Norsk verdiskaping er avhengig av handel

- Internasjonal markedsadgang er sentralt for næringslivet
- Frihandel er også viktig for konkurransen og omstillingsevnen
- Norges handelspolitikk fokuserer på EØS, WTO og EFTA

Andeler av norsk utenrikshandel

Kilde: SSB

En næringspolitikk for økt konkurransevne

Utvidelsen gir muligheter, men endrer ikke sentrale utfordringer i norsk næringspolitikk:

- En ansvarlig økonomisk politikk
- God markedsadgang
- Lavere skatter og avgifter
- Arbeidskraften – vår viktigste ressurs
- Økt innovasjon, bl.a. gjennom mer forskning
- Forenkling for næringslivet
- En aktiv konkurransepolitikk
- Gode kommunikasjoner og infrastruktur

